

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра дизайну

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
РИСУНОК

підготовки	бакалавра
галузі знань	02 Культура і мистецтво
спеціальності	022 Дизайн
освітньо-професійна програма	Дизайн

Силабус освітнього компонента РИСУНОК підготовки першого (бакалаврський) рівня вищої освіти, галузі знань 02 Культура і мистецтво, за освітньо-професійною програмою Дизайн.

Розробник:

Авраменко Дмитро Костянтинович кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну

Назарчук Марія Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну

Єфімова Марія Петрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну ВНУ імені Лесі Українки

Крисюк Валентина Валилівна, асистент кафедри дизайну ВНУ імені Лесі Українки

Силабус погоджено:

Гарант ОПП

Дизайн

Дмитро Авраменко

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри дизайну
Протокол №1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Дмитро Авраменко

© Авраменко Д.К., 2023 р.
© Назарчук М.В., 2023 р.
© Єфімова М.П., 2023 р.
© Крисюк В.В., 2023 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 022 Дизайн ОПП Дизайн Перший (Бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 420/14		Рік навчання 1,2,3
		Семестр 2, 3, 4, 5
ІНДЗ: -		Лекції 0 год
		Практичні 0 год Лабораторні 252 год Індивідуальні 0 год
		Самостійна робота 144 год
Мова навчання: українська	Консультації 24 год	
	Форма контролю: 2,3-залік, 4,5-екзамен	

II. Інформація про викладача

Авраменко Дмитро Костянтинович

Науковий ступінь - кандидат мистецтвознавства

Вчене звання - доцент

Посада - завідувач кафедри дизайну

Контактна інформація +380508874654, Avramenko.Dmytro@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 30а, корпус Н ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Назарчук Марія Вікторівна

Науковий ступінь - кандидат мистецтвознавства

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри дизайну

Контактна інформація +380501965446, Nazarchuk.Mariia@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 30а, корпус Н ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Єфімова Марія Петрівна

Науковий ступінь - кандидат мистецтвознавства

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри дизайну

Контактна інформація +38669390701, yefimova.mariia@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 30а, корпус Н ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Крисяк Валентина Василівна

Посада - асистент кафедри дизайну

Контактна інформація +380660470086, krysiuk.valentyna@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 30а, корпус Н ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Мета та завдання освітнього компонента «Рисунок» полягає у поглибленні теоретичних і практичних знань та навичок здобувачів для можливостей кола їх діяльності у різних техніках і напрямках рисунку. Основними завданнями та предметом вивчення є розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, передача об'ємного зображення; формування вмінь перспективної побудови зображення; конструктивної основи зображуваних об'єктів, моделювання форм, знаходження оптимальних варіантів композиції рисунка. А також, опанування студентами принципів побудови реалістичного зображення на площині, розуміння цілісності зображення. Формування кола практичних графічних умінь. Пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображувальної моделі, що сприятиме найбільшій виразності рисунку. Опанування вміння зображення предметів у будь-якому середовищі та освітленні, формування уміння передавати об'єм та світло-тінь предмета, відображення видимої (об'єктивної) реальності; досягнення графічної грамоти; формування у студентів вільного володіння графічними навиками рисунку і перспективи, освоєння прийомів творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань; освоєння різних технік виконання, технологій графічних матеріалів; розвиток образотворчого та дизайнерського мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва; розвиток художніх здібностей, виховання загально-естетичної культури студентів.

2. Пререквізити: рисунок і перспектива, живопис, композиція.

Постреквізити: живопис, графічні техніки та шрифти в дизайні, композиція, комп'ютерні технології в дизайні, макетування дизайн об'єктів, курсове проектування дизайн об'єктів.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Основна мета освітнього компонента є формування у студентів фахових компетенцій в галузі рисунку, які сприятимуть сформуванню вміння створювати високохудожні і проектно-графічні оригінальні твори у галузі дизайну та мистецтва.

Основними завданнями вивчення ОК Рисунок є:

- формування вміння застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- розвиток розуміння предметної області професійної діяльності дизайнера;
- проведення інноваційної діяльності на основі сучасних тенденцій розвитку дизайну та образотворчого мистецтва;
- надати знання про закони розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень в роботі над рисунком;
- навчити закономірностей моделювання деталей зображення різними графічними матеріалами;
- формування фахівців, здатних створювати високохудожні оригінальні твори у галузі дизайну та образотворчого мистецтва;
- розвиток здатності генерувати нові творчі ідеї дизайнерського та образотворчого втілення;
- створення оптимальних умов застосування набутих знань з рисунку для оптимізації діяльності в умовах сучасності.

Методи навчання: розповідь, пояснення, презентація, демонстрація і аналіз кращих зразків виконання завдань, запитання-відповідь), практичні методи (усне опитування, виконання лабораторних і модульних завдань), кейс-методи, лабораторних занять, самостійна робота з вивчення теоретичного матеріалу та відпрацювання практичних навичок.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетенції

СК1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.

СК3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах.

СК7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.

СК9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка й живопису.

СК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності.

СК12. Здатність здійснювати формоутворення об'єктів дизайну для розвитку або підвищення соціально-економічного потенціалу регіону.

Програмні результати навчання

ПРН1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

ПРН4. Визначати мету, завдання та етапи проектування.

ПРН6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

ПРН9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.

ПРН10. Визначати функціональну й естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.

ПРН11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

ПРН12. Дотримуватися стандартів проектування і технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.

ПРН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

ПРН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотворчості у мистецьких практиках.

ПРН16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.

ПРН17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності.

ПРН20. Створювати креативні об'єкти дизайну з урахуванням останніх тенденцій у соціально-економічному, культурному і екологічному розвитку галузі.

5. Структура освітнього компонента (за робочим навчальним планом 2023/2024 н.р.)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор./ Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
2 семестр						
Змістовий модуль 1. Череп і обрубовочна голова						
Тема 1. Рисунок черепа в трьох положеннях: анфас, 3/4, профіль.	25		16	8	1	40
Тема 2. Рисунок обрубовочної голови.	26		16	8	2	10
Разом за модулем 1	51		32	16	3	50
Змістовий модуль 2. Екорше голови і деталі обличчя						
Тема 3. Рисунок екорше Гудона.	27		16	10	1	35
Тема 4. Рисунок гіпсових деталей голови: очі, ніс, вухо, рот.	28		16	10	2	15
Разом за модулем 2	55		32	20	3	50
Разом за 2 семестр год./бал.	106		64	36	6	100
3 семестр						
Змістовий модуль 1. Класичні зразка гіпсових голів						
Тема 1. Рисунок гіпсової голови людини класичного зразка (Венера, Гаттамелат, Сократ).	34		20	12	2	50
Разом за модулем 1	34		20	12	2	50
Змістовий модуль 2. Рисунок кінцівок людини						
Тема 2. Рисунок кисті руки, стопи у двох положеннях.	38		24	12	2	20
Тема 3. Зарисовки кисті у різних ракурсах.	38		24	12	2	30
Разом за модулем 2	76		48	24	4	50
Разом за 3 семестр год./бал.	110		68	36	6	100
4 семестр						
Змістовий модуль 1. Особливості побудови голови живої натури						
Тема 1. Особливості і закономірності побудови форми голови живої людини.	25		16	8	1	20
Тема 2. Академічний рисунок голови натурника з плечовим поясом.	25		16	8	1	30
Разом за модулем 1	50		32	16	2	50
Змістовий модуль 2. Портрет живої натури						
Тема 3. Портрет натурника з руками.	28		16	10	2	20
Тема 4. Етюд фігури натурниці в образі.	28		16	10	2	30
Разом за модулем 2	56		32	20	4	50
Разом за 4 семестр год./бал.	106		64	36	6	100

5 семестр						
Змістовий модуль 1. М'язові структури						
Тема 1. Рисунок м'язових структур. Тонове вирішення анатомічної моделі торса - екорше Гудона.	17		10	6	1	30
Тема 2. Побудова торса людини з геометричних фігур у різних ракурсах.	17		10	6	1	10
Тема 3. Замальовки фігури в одязі.	18		10	6	2	10
Разом за модулем 1	52		30	18	4	50
Змістовий модуль 2. Постановка фігури живої людини						
Тема 4. Постановка фігури з руками в національному, або тематичному костюмі.	21		12	8	1	20
Тема 5. Рисунок оголеної фігури людини в повній зріст.	25		14	10	1	30
Разом за модулем 2	46		26	18	2	50
Разом за 5 семестр год./бал.	98		56	36	6	100
Всього годин	420		252	144	24	

Форма контролю*: КР – контрольна робота

Контрольні роботи з курсу Рисунок проводяться у формі виконання лабораторних (практичних) робіт. Оцінка за лабораторну роботу доводиться до відома здобувачів не пізніше семи днів після оцінювання.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані контрольні роботи (лабораторні) виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам, віднесено роботу з опрацюванням рекомендованої літератури і кращих світових зразків втілених робіт, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, завершення виконання лабораторних робіт.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані та не мають зауважень і помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковою складовою вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<https://cutt.ly/9w1dxQSz>). Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Лабораторні (практичні), модульні і курсові роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання або здійснює повторне проходження відповідної теми. Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми. Кінцевий термін здачі – напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля або ж на затверджену, на засіданні кафедри, дату перегляду академічних робіт в кінці семестру. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Відтермінування модульних контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських робіт, спортивних змаганнях, дизайн і мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з освітнього компонента Рисунок у 2 і 3 семестрі є залік, а в 4 і 5 семестрі екзамен. Розподіл балів, що присвоюються студентам з ОК Рисунок, є сумою балів за виконання лабораторних завдань та самостійну роботу.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання практичних та самостійних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен у формі виконання модульної контрольної роботи на індивідуальну тематику. При цьому на екзамен виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75-81	Добре	C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис. Методичні рекомендації /Є.А. Антонович, В.А.Шпільчак. – К., 1990. – 105 с.
2. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв / П.О.Білецький. – К.: Радянська школа, 1973., - 84 с.
3. Губаль Б. І. Спеціальний рисунок. Івано-Франківськ : видання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2016.
4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304с.
5. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114с.
6. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. / Прокопович Тетяна Анатоліївна, Каленюк Ольга Миколаївна, Вахрамєєва Галина Іванівна – Луцьк : Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. – 91 с.
7. Свид С.П. Художні техніки / С.П. Свид. – К., 1977. – 203 с.
8. Сухенко В.О. Рисунок / В.О.Сухенко. – К.: „BONAMENTE”, 2004., - 176 с.
9. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 201 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
- 4 Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>